

Натюрмортът "**Великден**" представлява опит за обединяване на идеите и средствата, чрез които си служат култовата и [кавалетната живопис](#). За пресъздаването на специфичната празнична атмосфера, съпровождаща всяка обрядност, способстват атрибутите на самия ритуал - култови изображения, [обреден хляб](#)

, [вино](#)

, ритуални варива, яйца, цветя, свещи или кандило, клонки от [дървета](#)

, а нерядко - и животни, които притежават прерогативите на [курбан](#)

В центъра на композицията се намира репродукция на иконата "Христос Вседържител", изработена в духа на българската иконографска традиция. Заема ключово място в ритуалите, свързани с обслужването на християнския религиозен култ. Изображението на Христос символизира саможертвата и благословената Божествена любов. В ръката си държи книга - символ на човешкото познание и идеята за творческа непреходност и безсмъртие.

В цялостния [Великденски](#) обреден комплекс са включени множество от т.нар. "[триодни празници](#)"

- датата на тяхното отбелязване е в пряка взаимовръзка с датата на почитане на християнския празник Възкресение Христово.

Един от основните атрибути на празничната обрядност са клонките от дървета и цветята, които са наситени с богато символно съдържание и са носители на специфични ритуални послания, обусловени от сезонния ритъм и промяната в аграрния цикъл. Във Великденския празничен комплекс присъстват клонки от върба и всякакви пролетни цветя, но особено изразително присъствие има нарцисът.

В различните митологични системи **нарцисът** е наситен с многообразно и противоречиво съдържание. В Китай и Япония той е символ на таланта и обикновено се подарява на хора, упражняващи артистични професии - художници, поети, музиканти, актьори и др. Посланието, което се отправя чрез него, се свързва с пожеланието за напредък, гравивно развитие, творческо израстване. В Гърция и някои страни на Балканите нарцисът се възприема като асоциативна персонификация на Нарцис, героят от гръцката митология, и се смята за символ на самовлюбеност и егоизъм. За древните траки нарцисът е символ на Слънцето и подаряването му е израз на пролетни надежди за Възкресение, на обновление и стремеж към съзидание. При славяните се свързва с представите за Боговете-демиурзи и реда във Вселената. Той е олицетворение на парадигмата "раждане - живот - смърт" и пресъздава движението от макрокосмос към микрокосмос. В Западноевропейските представи нарцисът е символ на рицарската чест и мъжката доблест. Участва в ритуалния обряд на Великден, наравно с [Великденския заек](#) и пъстрите яйца. В Уелс се възприема като цветето на свети Давид, чиито потомък е свети Йосиф Богообразни, съпругът на Дева Мария. Ако се абстрахираме от противоречивото символно съдържание на нарциса и погледнем на него в чисто натуралистичен аспект, не можем да не се съгласим, че той е нежно пролетно цвете и заслужава възхищението ни, наравно с всички останали цветя.